

ה"ת 61094/07/22 - להב 433 - אכ"ל צפון נגד מחמוד אגבריה, מ.ו. לקסוס להובלה ומסחר בע"מ, גאנדי אגבריה, גאנדי 2010 חברה להובלות בע"מ

בית משפט השלום בנצרת

ה"ת 61094-07-22 אגבריה ואח' נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופטת מיסא זועבי
המבקשת	להב 433 - אכ"ל צפון
נגד	
המשיבים	1. מחמוד אגבריה 2. מ.ו. לקסוס להובלה ומסחר בע"מ 3. גאנדי אגבריה 4. גאנדי 2010 חברה להובלות בע"מ

החלטה

לפניי בקשה להארכת תוקף החזקת תפוסים, מכוח סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969 (להלן: "פסד"פ") וסעיפים 21 ו-26 לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס -2000 (להלן: "חוק איסור הלבנת הון") וסעיפים 32, 34 ו-43 לפסד"פ, וזאת למשך 180 ימים נוספים.

רקע

1. התפוסים מושא הבקשה, נתפסו בעקבות חקירה פלילית המתנהלת נגד המשיבים, במסגרת תיק פל"א 35513/2022 בחיפוש אשר נערכו בבתי המשיבים ובחצריהם בתאריך 23.05.22, ו/או הוצאו לגביהם צווי עיקול ו/או הקפאה וכל סעד אחר לטובת המבקשת.
2. ביום 23.05.22, הפכה לגלויה חקירה רחבת היקף ובה ריבוי עצורים בחשד לעבירות מרמה, עבירות על פקודת מס הכנסה [נוסח חדש], חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 (להלן: "חוק המע"מ"), הלבנת הון ועוד. שנים עשר מהחשודים וביניהם המשיב 1 נעצרו, מעצרו של משיב 1 הוארך מעת לעת עד ליום 02.06.2022.

3. במועד המעבר לחקירה גלויה, ומכוח צווי תפיסה שניתנו כדין, נתפס רכוש המשיבים וכן רכוש אחר כמפורט ברשימת התפוסים - נספח א' לבקשה, ואשר מכילה 70 פריטי תפוס הכוללים: נדל"ן, רכבים, מסמכים, כספים אשר הופקדו בחשבון האפוסטרופוס, טלפונים ועוד.

4. ביום 14.08.2022 ניתנה החלטה לשחרור חלק מהתפוסים לרבות רכבים וטלפונים וזאת בתנאים, בהתאם להסכמות אליהם הגיעו הצדדים. בהמשך ביום 06.02.2023, שוחרר רכב מתפיסה ברישום - מ.ר. 82994402 לידי חברת לויסקאר רם בע"מ.

טיעוני הצדדים בתמצית

המבקשת

5. המבקשת טענה כי, על פי החשד משיב 1 קשר קשר עם חשוד נוסף במטרה להונות את רשויות המס באמצעות הוצאת חשבוניות פיקטיביות לטובת המשיבות 2 ו-4, שבבעלותו ובעלות אביו המשיב 3. המשיב 1 הפקיד, על פי החשד, כספים לחשבון בנק של תחנת הדלק במסווה לתשלום החשבוניות הפיקטיביות, אך בפועל הוחזר לו הסכום במזומן על ידי חשוד נוסף מקופת התחנה.

6. נטען עוד כי מדובר בפרשה מסועפת, רחבת היקף הן מבחינת העבירות ומרובת מעורבים וחשודים, הנחקרת כמקשה אחת, וזאת לאור אופי העבירות, ומשך תקופת ביצוען.

7. תיק החקירה עבר לפרקליטות מחוז צפון, לצורך בחינה לפני הגשת כתב אישום והוא מלווה על ידם. חלק מהתפוסים בתיק הינם על בסיס הסכמות קודמות וכעת נדרש להאריך תוקף התפוסים בשלב זה של החקירה.

8. עילות הבקשה העיקריות להארכת תוקף החזקת התפוסים וצווי המניעה-הקפאה של הרכוש התפוס הינן הבטחת אפשרות מימוש חילוטו של הרכוש התפוס.

9. היקף העבירות הכולל המיוחס למשיבים, מוערך ב- 26 מיליון ₪ לערך, אינו סופי ויתכן כי הסכום ישתנה, בהתאם למצבת חומר הראיות בתיק. ואילו שווי התפוסים נופל משמעותית מסכום זה ומוערך ב- 5.4 מיליון ₪ (לא כולל 4 דירות מגורים). מכאן, קיים צורך בהארכת תוקף החזקת התפוסים, לצורך הבטחת אפשרות מימוש חילוטו העתידי של הרכוש התפוס.

10. עסקינן בבקשה שלישית להארכת תוקף החזקת התפוסים, הבקשה מאוזנת ומידתית ועומדת בהוראות החוק והפסיקה. החקירה קודמה על ידי היחידה החוקרת באופן יעיל ומהיר, התיק הועבר לעיון הפרקליטות בחודש יולי 2022, מאז התקבלו מספר השלמות חקירה, טרם בוצעו חקירות הטחה, ואלו יבוצעו לאחר השלמת כלל

המשיבים

11. ב"כ המשיבים, התנגד לבקשה להארכת תוקף החזקת התפוסים ב- 180 ימים. נטען כי הבקשה הוגשה בניגוד להוראות הדין והפסיקה. עסקינן בבקשה מגמתית שאין בה כל טעם להארכת תוקף החזקת התפוסים.
12. נטען בהקשר זה, כי שעה שהמבקשת עותרת להארכת תוקף החזקת התפוסים אך לצורך הבטחת חילוט עתידי, הרי שהיה עליה להגיש את הבקשה בהתאם להוראות פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן: "**פקודת הסמים**") ולא הפסד"פ. כמו כן, היה עליה לנמק את הבקשה ולצרף אליה תצהיר, בהתאם להוראות הדין והפסיקה.
13. אשר לחשד הסביר, חזר ב"כ המשיבים, בכלליות וללא נימוקים, על טיעונו בדיון הקודם, בנוגע לחלקו של משיב 3. כמו כן, חזר ב"כ המשיבים בכלליות על טיעונו בנוגע להיקף העבירה המיוחס למשיבים שעומד על סך של 26 מיליון ₪ לערך. נטען, בין היתר, כי הוא חולק על היקף העבירות המיוחס, שהינו פועל יוצא לכך שהמבקשת מייחסת, שלא בצדק, למשיבים גם היקף העבירה ביחס לחשודים שנחשדו בקיזוז חשבונות פיקטיביות, כאשר מנגד המבקשת הסכימה לשחרר מלוא הרכוש של אותם מעורבים, בשל העדר תשתית ראייתית נגדם.
14. ב"כ המשיבים, הוסיף כי עולה מתשובות נציג המבקשת במעמד הדיון, כי מאז החלה החקירה הגלויה, החקירה אינה מתקדמת בקצב סביר. משכך, וכאשר אין צפי לסיום החקירה, הרי שהבקשה איננה מידתית, פוגעת למעלה מן הנדרש בזכויותיהם של המשיבים, והדבר צריך לקבל ביטוי בשחרור חלק מן התפוסים.
15. עוד נטען כי כלי הרכב בומברדיה ש.י. 2021, מ.ר. 1961028 (להלן: "**רכב השטח**") לא שייך למשיב 1, אלא לטוען הזכות אסמעיל סרסור (להלן: "**סרסור**"). עסקינן ברכב שטח שנרכש על ידי טוען הזכות, בהתאם לחשבונות שצורפו, הרכב גם רשום במאגרי משרד התחבורה על שמו. עוד נטען, כי ביום 29.12.21 קיבל טוען הזכות הלוואה כספית ממשיבה 4 על סך 140 אלף שקלים. ההלוואה ניתנה בשבעה שיקים עתידיים החל מיום 25.02.2022 ובכל 25 לחודש העוקב, על סה"כ 20 אלף שקלים כל אחד. להבטחת החזר ההלוואה העתידית, סיכמו הצדדים כי טוען הזכות ישאיר בידי נציג המשיבה 4, רכב השטח עד לסילוק מלוא ההלוואה, והצדדים חתמו על הסכם הלוואה שאומת.
16. עד ליום 25.05.2022, נפרעו 4 שיקים בחשבון טוען הזכות. לגבי שלושת השיקים האחרונים, ומשנפתחה החקירה הגלויה והוקפאו חשבונות, משיבה 4 נתנה הוראת ביטול לגביהם ודרשה אותם חזרה מטוען הזכות. לתמיכה בטענות אלה, צורף תצהיר של סרסור לאימות העובדות בתגובה, שהוגשה מטעם המשיבים. עוד עתר,

ב"כ המשיבים לעיין בחקירתו של הטוען לזכות, על מנת שיוכל להתמודד עם טיעוני המבקשת.

דין והכרעה

17. כפי הידוע, בבקשות מעין אלו, יש לבחון אם קיים "פוטנציאל חילוט", שמשמעותו, שהחשד מקים סיכוי סביר לכך שכלל ויוגש כתב אישום, בתום ההליך הפלילי יורשע הנאשם בעבירות המיוחסות לו וכי בעקבות אותה הרשעה ניתן יהיה להורות על חילוט רכושו. (ראו בשינויים המחויבים לנוכח השלב בו נמצא ההליך בענייננו: ע"פ 5140/13 **מדינת ישראל נ' אוסקר**, פסקה 9 [פורסם בנבו] (29.08.2013); בש"פ 6817/07 **מדינת ישראל נ' סיטבון**, פסקה 25 [פורסם בנבו] (31.10.2007) (להלן: "**ענין סיטבון**"); ע"פ 6532/17 **מדינת ישראל נ' חסדי דוד לעדת הבוכרים**, פסקה 37 [פורסם בנבו] (8.04.2018) (להלן: "**ענין חסדי דוד**")).

18. כפי שקבעתי בהחלטתי הקודמת בפרשה זו, הסמכות לתפוס חפץ אינה מקנה, מאליה, סמכות נמשכת להמשיך ולהחזיק בו. ככל שבחלוף הזמן העילה לתפיסת החפץ או התכלית שלשמה נתפס יחדלו מלהתקיים, תפקע גם סמכות המשטרה להחזיק בו (ראו: בש"פ 7992/22 **עדנאן נורי נ' מדינת ישראל**, פסקאות 10-11, [פורסם בנבו] (1.03.2023)).

19. לפיכך, בעת הפעלת ביקורת שיפוטית מכוח הפקודה, יש לשוב ולבחון אם המשך החזקת התפוס נעשית כדין. תחילה, יש לבחון אם בנקודת הזמן הנוכחית קיים מקור סמכות המשולב עם תכלית, המאפשר להוסיף ולהחזיק בתפוס. ככל שהתשובה לכך חיובית, יש להוסיף ולבחון את מידתיות ההחזקה בנסיבות העניין, קרי, אם ניתן להשיג את התכלית שלשמה מוחזק התפוס בדרך אחרת, של "חלופת תפיסה" שפגיעתה בחשוד או הנאשם פחותה (בש"פ 8353/09 **מגאלניק נ' מדינת ישראל**, פסקה 10 [פורסם בנבו] (26.11.2009) (להלן: "**ענין מגאלניק**")). במסגרת האיזונים, על בית המשפט להתחשב בסוג התפוסים, ביכולת ההיפרעות מהם בתום ההליך, ובאפשרות להקטנת הנזק הנגרם למשיבים, תוך שבית המשפט משווה לנגד עיניו בכל עת את חזקת החפות, כאשר בשלב זה הם בגדר חשודים בלבד (ענין חסדי דוד). בכלל זה יש לבחון את היקף החילוט הנהוג בנסיבות דומות. עוד יש לבחון את מידתיות החילוט המבוקש ואם ניתן להשיג את תכלית הסעד המבוקש בדרך פוגענית פחות מתפיסה בפועל של הרכוש (רע"פ 4526/18 **שואול אלוביץ נ' מדינת ישראל**, פסקה 17 [פורסם בנבו] (5.08.2018)). ולערור את האיזון הראוי בין זכות הקניין של החשוד, לבין האינטרס הציבורי שבהבטחת החילוט בסופו של ההליך הפלילי, ובשלב הסעד הזמני עליו לנקוט זהירות ומידתיות בקביעת היקף החילוט.

המסלול בו נקטה המדינה, אופן הגשת הבקשה ואי צירוף תצהיר

20. בטרם אדרש לבקשה להארכת תוקף החזקת התפוסים לגופה, אדון תחילה בטענות שהעלו המשיבים בנוגע למסלול בו בחרה המבקשת (הפסד"פ להבדיל מפקודת הסמים) ולאופן הגשת הבקשה, שהוגשה בניגוד להוראות הדין והפסיקה, וללא תצהיר תומך כמתחייב, אשר מצדיק דחיית הבקשה רק מטעם זה, כך לשיטתם.

21. לאחר ששמעתי טיעוני הצדדים, ועיינתי בפסיקה אליה הפנה ב"כ המשיבים, לא מצאתי מקום לקבל טענות המשיבים בענין זה.

22. אשר למסלול בו בחרה המדינה, הואיל ואני פוסעת בקרקע חרושה, אביא את קביעות בית המשפט העליון, בסוגיה זו בתמצית.

23. בע"פ 1359/17 **ברוך נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (15.03.2017) קבע בית המשפט העליון כי חוק איסור הלבנת הון מתווה למעשה שני מסלולים אפשריים לשמירת רכוש לשם חילוטו העתידי, אף טרם הגשת כתב אישום. המסלול הראשון שאליו מפנה חוק איסור הלבנת הון, בסעיף 23, הינו מסלול פקודת הסמים. המסלול השני הוא מסלול פקודת סדר הדין הפלילי, בו גם צעדה המדינה במקרה שבפניי, המעוגן בסעיף 26(א) לחוק איסור הלבנת הון אשר קובע כי "סמכויות החיפוש והתפיסה לפי פקודת מעצר וחיפוש, יחולו, בשינויים המחויבים, גם לענין רכוש שביחס אליו ניתן לתת צו חילוט לפי חוק זה".

24. עוד נקבע כי, שני המסלולים האמורים שוכנים זה לצד זה. אך הבחירה ביניהם אינה אקראית. על הרשויות לבחור בכל מקרה לגופו, במסלול שפגיעתו בזכויות פחותה. בית המשפט הוסיף שאין להגביל תפיסת רכוש במסלול הפסד"פ אך לעילות התפיסה הקבועות בסעיף 32 לפסד"פ, במובחן מתפיסת רכוש בשווי, תוך שעמד על הקושי בהסתמכות על הפסד"פ, שכן עילת תפיסת רכוש בשווי אינה נמנית בין עילות התפיסה בסעיף 32 לפסד"פ. לעומת הקושי בהסתמכות על פקודת הסמים, באשר לסוגית מועד התחולה, שכן סעיף 36(ב) לפקודת הסמים מאפשר צו חילוט ל-90 ימים בלבד עד להגשת כתב אישום, מבלי שמופיע בפקודה מנגנון להארכה. נקבע שמצב זה יוצר קושי יישומי ומהותי מובהק, שכן ככלל, חקירת הלבנת הון מסתעפת ומורכבת ויש ממש בטענת המדינה לפיה תקופה של 90 יום קצרה מדי לצורך הגשת כתב אישום.

25. בהמשך, נקבע שלנוכח לשונו הברורה של סעיף 26(א) לחוק איסור הלבנת הון - "יחולו, בשינויים המחויבים", הנתיב בו צעדה פסיקת בית המשפט העליון והגשמת תכליותיו של חוק איסור הלבנת הון בכללותו, הרי שיש לאפשר תפיסת רכוש בשווי מכוח הפסד"פ בנסיבות.

26. שיקול נוסף, עליו ביסס בית המשפט את קביעתו, הוא האיזונים המגולמים בנוהל שהנהיגה המדינה לפיו לאחר הגשת כתב אישום המדינה מיוזמתה מגישה בקשה על פי פקודת הסמים, ואילו לפני הגשת כתב האישום, פועלת היא בהתאם לפסד"פ.

27. על הלכה זו חזר בית המשפט העליון בע"פ 3390/19 **אביטן נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (21.11.2019), שם בית המשפט העליון שב והבהיר כי בשלב החקירה, רשאיות רשויות התביעה לעשות שימוש הן במסלול הפסד"פ והן במסלול פקודת הסמים לצורך תפיסה בשווי, וכך נקבע בפסק דינו של כב' השופט קרא (אליו גם הצטרפה כב' השופטת ברק-ארז):

"קיומם של מסלולים מקבילים לחילוט רכוש בהליך פלילי הוכר בפסיקת בית משפט זה

עמוד 5

ונקבע כי הבחירה ביניהם אינה שרירותית וכי יש לעשותה בהתאם לנסיבות כל עניין ועניין תוך שימוש במסלול הפוגעני פחות מבחינת זכויות אדם (דנ"פ 3384/09 אברם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (26.7.2009) (להלן: דנ"פ אברם)). בכך נדחתה הטענה לקיומו של הסדר ספציפי מכוח חוק איסור הלבנת הון המונע תחולה מקבילה של הוראות הפסד"פ (בש"פ 3190/14 ארזון נ' משטרת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 6 (25.6.2014)). גישה זו הוכרה ויושמה תחילה במקרה שעניינו חילוט לאחר הרשעה בדין מכח סעיף 39 לפסד"פ, להבדיל מחילוט לפי פקודת הסמים (ע"פ 1236/97 מדינת ישראל נ' חוזה [פורסם בנבו] (5.6.1997)) ובהמשך בהליכי תפיסה לצרכי חילוט בשלב החקירה (דנ"פ אברם הנ"ל).

4. נדבך נוסף נוגע לשאלת תפיסה זמנית של רכוש לצורך חילוט בשווי כהגדרתו בסעיף 21(א) חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון). כאמור, הסמכות לתפיסת זמנית של רכוש בשווי מכוח חוק איסור הלבנת הון בשלב החקירה לפי הוראות הפסד"פ ולא לפי פקודת הסמים הוכרה בהחלטת השופט נ' הנדל בבש"פ 1359/17 מדינת ישראל נ' ברוך [פורסם בנבו] (15.3.2017) (להלן: עניין ברוך)). חברי השופט מינץ, התייחס לכך כי אחד השיקולים בהחלטה בעניין ברוך היה נוהל המשיבה ולפיו לאחר הגשת כתב אישום מגישה היא - מיוזמתה - בקשה לפי פקודת הסמים, ובכך מתאפשר דיון במתכונת ראווה יותר, בעוד שלפני הגשתו היא פועלת לפי הפסד"פ". (פסקאות 3 ו-4)

28. המסקנה העולה בבירור מן הדברים הללו, כי בניגוד לטיעוני המשיבים, לא נפל כל פגם בבחירת המסלול בו צעדה המדינה, במקרה דנן, והגשת הבקשה בהתאם לפסד"פ איננה מנוגדת להוראות הדין והפסיקה.

29. אשר לאי צירוף תצהיר, ב"כ המשיבים הפנה לע"פ 5316/22 מדינת ישראל נ' פרנקו [פורסם בנבו] (10.11.2022), באותה החלטה דובר על תפיסת רכוש מכוח פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973, שלשונה אכן דורשת הגשת תצהיר בבקשה לצו זמני בטרם הוגש כתב האישום. לא כך הדבר בתפיסה מכוח הפסד"פ. (ראו עוד החלטה בבע"ח (חי') 66099-02-23 מוחמד חלאילה נ' משטרת ישראל/ההליך). (פורסם בנבו] (30.03.2023) שם נדחתה טענה דומה שהעלה ב"כ המשיבים באותו ההליך).

30. אוסיף, כי הן עובר לדיון במסגרת התגובה לבקשה להארכת התפוסים והן במהלך הדיון, ניתנה למשיבים זכות טיעון, לרבות זכות לחקור את נציג המבקשת, ואלה השמיעו, גם השמיעו טענותיהם בהרחבה. כך, שאופן הגשת הבקשה, לא פגע בזכות המשיבים להשמיע טיעוניהם. יחד עם זאת, ראוי להעיר, כי על בקשה להארכת תוקף החזקת תפוסים להיות מנומקת תוך התייחסות לשלב בו מצוי ההליך בדגש כאשר התיק מועבר לפרקליטות, ונתמכת בדוחות שיש בהם כדי לספק פרטים על מיקומה של החקירה, צפי התמשכותה, ועוד כיוצא באלה, כדי לאפשר להגנה להתמודד עם טיעוני המבקשת, וכן כדי לאפשר לבית המשפט להעריך מהו פרק הזמן המידתי הדרוש, ככל שהבקשה תתקבל.

חשד סביר

31. ב"כ המשיבים לא חלק במעמד הדיון בפניי על קיומו של חשד סביר לביצוע העבירות, למעט הטענות הכלליות ששב והשמיע בנוגע לחשד הסביר בנוגע למשיב 3, וכי יש לערוך בדיקה לגבי האבחנה שערכה המבקשת בין חלקם של מפיצי החשבונות למקזזים שלהן.

32. בית המשפט העליון עמד על "החשד הסביר" הדרוש במקרים כבענייננו, וקבע כי "החשד הסביר" שדרוש במקרים כגון זה שלפנינו, הוא סיכוי סביר לכך שהמבקשים ביצעו את העבירות בהן הם חשודים, וזאת באמצעות עיון בחומר הקיים והתפתחות החקירה המשטרית" (בש"פ 829/22 **חברת אליאבוסיון ללאסתתמר וללעקאר נ' מדינת ישראל**, [פורסם בנבו] (13.04.2022)).

33. בהחלטתי הקודמת נדרשתי לחשד הסביר, ולאחר שקראתי את הדוחות הסודיים ועיינתי במקביל בחומרי החקירה הגולמיים אליהם הופניתי, ונתתי דעתי לכלל הטענות שביקשו המשיבים לבחון לעומק, באתי לכלל מסקנה, בזהירות הראויה לשלב בו נמצא ההליך, כי חומרי החקירה מבססים חשד סביר הקושר את המשיבים **כולם** לביצוע כלל העבירות המיוחסות להם ברמה הנדרשת לשלב הזה של ההליך. עוד התייחסתי במסגרת החלטתי הקודמת, לחלקו של משיב 3, ולא מצאתי לקבל טענות המשיבים, כי חומר הראיות לא מייחס למשיב 3 כל חשד.

34. אשר למשיב 1, קבעתי כי החשדות בעוצמה גבוהה ומבוססת דיה לשלב זה של ההליך, ונשענות על חומרים גולמיים רבים ומגוונים, כאשר מנגד לא נמסרה גרסה על ידי המשיב 1, שיש בה להפריך חשדות אלה בחקירותיו באזהרה.

35. בנוסף, נתתי דעתי להיקף העבירות, ולכל אחת ואחת מטענות ב"כ המשיבים לגבי 3 החברות - מקבלי החשבונות, שלטענתו לא היתה די תשתית ראייתית להעמדתם לדין וכי הרכוש שלהם הוחזר לידיהם, וקבעתי כי הוצגו בפניי הסברי המבקשת להבחנה שנערכה בין החשודים הרלוונטיים, והסבריה הניחו דעתי. עוד קבעתי כי לא נפל כל פגם בכך שמייחסים למשיבים גם היקף העבירה על סך 14 מיליון שקלים, בגין הפצת אותן חשבונות לחברות הן מבחינה עובדתית - התשתית שנאספה בעניינם של כל המעורבים והן מבחינה משפטית.

36. כזכור, על החלטה זו לא הוגש ערר. קביעותי בענין זה ובהעדר שינוי במארג הראייתי, נותרו בעינן, מכאן שלא מצאתי להידרש בהרחבה בשנית לטענות אלה, שנטענו כאמור בכלליות.

מידתיות החילוט

37. בבואו של בית המשפט לבחון את מידתיות התפיסה, עליו לשקול את פוטנציאל החילוט; קצב התקדמות החקירה; פרק הזמן שחלף מאז מועד התפיסה ופרק הזמן שצפוי לחלוף (ע"פ 80/19 **מאיר שאיבות בע"מ נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (11.08.2019) (להלן: "**עניין מאיר שאיבות**"); עניין סיטבון; רע"פ 6709/15 **דנה שירותי נמל ולוגיסטיקה בע"מ נ' משטרת ישראל** [פורסם בנבו] (21.01.2016)). כך

למשל, בעניין מאיר שאיבות, צומצם היקף התפיסה הזמנית בשל חלוף הזמן, בו הרכוש היה תפוס משך חמש שנים.

38. בהמשך להחלטתי הקודמת, ולנוכח עוצמת החשד הסביר ותכלית החילוט, הרי שפוטנציאל החילוט לגבי התפוסים שריר וקיים.

39. בחינת העבירות המיוחסות למשיבים מעלה כי היקף העבירות, עולה משמעותית על שווי הרכוש שנתפס, וגם אם יצטמצם היקף העבירות, הרי שהוא עדיין יעלה משמעותית על שווי התפוסים. כך יוצא כי פוטנציאל החילוט, בשים לב לתשתית הראייתית המונחת בפניי הינו גבוה.

40. אשר לחלוף הזמן מאז התפיסה, אינני מתעלמת מפרק הזמן שחלף מאז הפכה החקירה לגלויה. יחד עם זאת, עסקינן בפרשה מרובת מעורבים וחשודים, בה בוצעו מאות פעולות חקירה, בפרק זמן קצר יחסית לפרשות מסועפות כלכליות דומות.

41. כידוע, בחינת פרק הזמן שחלף, בהקשר של החזקת תפוסים, בדומה להליכי מעצר, נבחן בהלימה לחומרת העבירות, היקף הראיות, מספר המעורבים והחשודים, והוא אינו יכול להיבחן בחלל ריק, והרי לא דומה חלוף זמן של כשנה ושלושה חודשים מאז הפתיחה בחקירה הגלויה בתיק בעל היקף נרחב כמו במקרה דנן, לחלוף פרק זמן דומה בתיק עם היקף חקירה מצומצם או שאינו מורכב להכרעה.

42. עוד יש לשקול במסגרת בחינת המידתיות, בהקשר של חלוף הזמן, קצב התקדמות החקירה, מספר פעולות החקירה שבוצעו ומורכבותן והשלמות החקירה לביצוע, משך הזמן בו הועמד התיק לעיון התביעה והפעולות שננקטו לגיבוש עמדה בתיק, האם נדרשו השלמות חקירה אם לאו ועוד.

43. כמפורט, החקירה הגלויה החלה ביום 23.05.22, והתנהלה בקצב מהיר ויעיל כאשר רק חודשיים לאחר מכן ביום 27.07.22, הועבר התיק לבחינת הפרקליטות.

44. אשר למשך הזמן בו נבחן התיק בפרקליטות, המבקשת הבהירה כי מדובר בפרשה מסועפת, וכי נדרש פרק זמן לגבש החלטה בשאלת ההעמדה לדין, כאשר אין צפי לסיום החקירה וכן טרם נערכו חקירות ההטחה. לתמיכה בטענה הפנתה המבקשת למכתבי השלמות החקירה מטעם הפרקליטות (מב/1).

45. בחנתי את האמור במכתבים, ועמדתי על התקדמות הטיפול בתיק, ונתתי דעתי, כי בסמוך לאחר העברת התיק, לכל המאוחר, ביום 18.12.2022, ועד ליום 22.06.2023, נשלחו אל היחידה החוקרת, לכל הפחות חמשה מכתבי השלמות מטעם הפרקליטות, כאשר חלק מן ההשלמות נוגעות למשיבים שבפניי. עוד התרשמתי שנוכח היקף חומר הראיות ומספר המעורבים והחשודים, נדרש זמן למיצוי החקירה, עיבוד הראיות וגיבוש החלטה בתיק ולא עסקינן בבקשה שאיננה מידתית בנסיבות הענין. לנוכח האמור, נדרשת הארכת תוקף החזקת התפוסים.

46. בהקשר זה אפנה להנחיית היועץ המשפטי - 4.1202 - "משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום". אמנם לא חלף הזמן, בו נדרשת התביעה לגבש החלטה בדבר העמדה לדין או סגירת התיק, יחד עם זאת, בהנחיה נקבע, שיש ליתן עדיפות לתיקים, בין היתר, כאשר החשוד נתון במעצר או בתנאים מגבילים, חשוד הנתון תחת מגבלה של איסור עיסוק, או חשוד שנתפסו מרשותו כספים או מיטלטלין בהיקף ניכר, כמו במקרה דנן (סעיף 3א' להנחיה).

47. על יסוד האמור לעיל, ולנוכח היקף הפרשה, והחומר שהועמד לעיון הפרקליטות, לא ניתן לקבוע כי פרק הזמן איננו סביר עד כי יש להורות מטעם זה על דחיית הבקשה. אוסיף, כי משך החקירה הוא רק פקטור אחד מבין מכלול השיקולים שעל בית המשפט לקחת בחשבון עת הוא בא להכריע בבקשה להארכת תוקף החזקת התפוסים. בין היתר, על בית המשפט להתחשב במורכבות החקירה, בהתקדמותה, בפעולות החקירה שבוצעו, באופן ניהול החקירה והאם החקירה מתנהלת ביעילות ובקצב ראוי, בפעולות החקירה שנותר לבצע, בשלב שבו מצויה החקירה, בשווי הרכוש שנתפס לעומת היקף העבירות המיוחסות למשיבים ובעוצמת החשדות העולים מחומרי החקירה.

48. בשקלול כלל השיקולים שהבאתי לעיל, לרבות עוצמת החשד, קצב התקדמות החקירה הן בשלב הסמוי והן מאז הפכה החקירה לגלויה, המועד בו עבר התיק לפרקליטות, בהתחשב באפשרות להגשת כתב אישום ובסיכויי ההרשעה והחילוט בתום ההליך, וכאשר שווי התפוסים נופל באופן משמעותי מהיקף העבירות המיוחסות למשיבים, משכך ראוי לאפשר למבקשת להחזיק את מלוא התפוסים שברשותה. לאור כל האמור, בנסיבות העניין גובר בשלב זה האינטרס הציבורי הקיים על האינטרס הפרטי של המשיבים (ראו והשוו: ענין מגאלניק).

משך תקופת הארכה

49. אשר לתקופת התפיסה המתבקשת, עוצמת החשד, היקף העבירה המיוחס בזיקה לשווי התפוסים, קצב התקדמות החקירה, כאשר התיק עבר לפרקליטות, מצדיק את הארכת תקופת התפיסה למשך 180 ימים נוספים כמבוקש. יחד עם זאת, על המבקשת לפעול לגיבוש החלטה בתיק בהקדם, לשם צמצום הפגיעה בקניינם של המשיבים, שלא לצורך.

כלי הבומברדיה

50. ב"כ המשיבים שב וטען בענין זה, שאין מקום להמשיך ולתפוס את כלי הבומברדיה השייך לסרסור, שאין חולק כי אינו חשוד בתיק, והוא הבעלים של הכלי. אעיר, כי טוען הזכות לא הגיש בקשה להחזיר לידי את הכלי, מאז שנתפס ועד לדיון ביום 22.12.2022, בו הועלתה הבקשה על ידי ב"כ המשיבים להשיב לידי את הכלי, שלטענתו שייך לו. בנוסף, כעולה מהודעתו של סרסור מיום 4.01.2023, הרכב משועבד לחברת מימון, ועד לחודש יוני 2023, המועד בו אמור לפרוע כל התשלומים לחברת המימון, סרסור אינו יכול להעביר בו בעלות. יוער, כי לא הוצג לעיוני מידע בנוגע לעיקול שמוטל על הרכב נכון למועד זה.

51. בהחלטתי הקודמת, קבעתי שלאחר עיון בחומר החקירה, לרבות הודעת סרסור, וחקירות המשיב 1, שלא נפל פגם בתפיסת הכלי ויש להורות על המשך תפיסתו כמבוקש. באותה החלטה הוספתי ונימקתי:

"שכידוע, רכוש שנתפס בביתו של אדם בחזקתו ובשליטתו, בהתאם לאמור בסעיף 21(ב) לחוק איסור הלבנת הון, מוחזק כרכושו, ובכך חצתה המבקשת את המשוכה הנדרשת לעת הזו. מדובר בכלי שעל פי חומר הראיות, בחזקת המשיב 1, והוא זה שעושה בו שימוש, לכל הפחות משנת 2021, והמבקש לסתור את החזקה, עליו הנטל. לזאת יש להוסיף כי לתגובת המשיבים, לא צורף תצהיר מטעם סרסור - הטוען לזכות. גם במעמד הדיון בפניי, הטענות לענין הכלי נטענו בעלמא ללא כל תימוך ראייתי, ואין בהן כדי לגבור, בשלב זה על החזקה. גם גרסתו של סרסור, לענין בעלותו בכלי מעוררת סימני שאלה, זאת בלשון המעטה. משכך, המשיבים לא הרימו את הנטל להראות שהכלי בבעלותו של סרסור וכי אין מקום להמשיך ולתפוס אותו."

52. כעת, מונח בפניי תצהיר לאימות העובדות בתגובה מטעם המשיבים, החתום על ידי סרסור, בו הוא שב וטוען כי רכש את הכלי ביום 30.11.2021, והוא רשום במאגרי משרד התחבורה על שמו, ולנוכח יחסי חברות בינו לבין משיב 1, קיבל ממנו הלוואה על סך 140 אלף שקלים שתמורתה, מסר לו את הרכב כבטוחה, עד לסילוק מלוא ההלוואה.

53. עוד עולה מהחומר שהוצג לעיוני כי ארבעה שיקים שניתנו על ידי המשיבה 4, בסכום כולל של 80,000 ₪ נפרעו בחשבונו של סרסור. מנגד, 4 שיקים שנמסרו על ידי סרסור למשיבה 4, החל מחודש ינואר 2023 (קרי לאחר הפרוץ ותפיסת הרכב), על סך כולל של 80,000 ₪ נפרעו בחשבונה.

54. סעיף 21(ב) לחוק איסור הלבנת הון, קובע כי רכוש שנמצא בחזקת הנידון או בשליטתו, ניתן לתפיסה. בהקשר זה נקבע לא אחת, כי לא הבעלות הפורמאלית היא הקובעת אלא הבעלות המהותית, דהיינו זהותו של המשתמש ברכב בפועל (ראו רע"פ 5271/90 מירלשווילי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (02.01.1991)). בע"א 3343/05 טאהא נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (04.03.2008), נקבע בפסקה 8:

"כמצוטט לעיל, קובע סעיף 21(ב) כי לענין סעיף 21 "רכושו של הנידון" הוא "כל רכוש שנמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו". הגדרה זו חורגת בבירור מאמות המידה ומן הדרישות שמציבים דיני הקניין במקרקעין ובמיטלטלין לענין זה ובכך היא מרחיבה את אפשרויות החילוט גם לגבי רכוש אשר לנידון יש בו חזקה או שליטה (או שהוא מצוי בחשבונו). זאת אפילו רשום אותו הרכוש על שמו של אחר."

55. העובדה כי הרכב שייך מבחינה פורמלית לטוען הזכות אין בה כדי למנוע את תפיסתו. (ראו לענין זה ע"פ 1000/15 אבו אלחווה נ' מדינת ישראל, פסקה 23 [פורסם בנבו] (03.07.2015); בש"פ 827/22 ניבין ג'ולאני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (13.04.2023)).

56. בענייננו, שבת ויעינתי בהודעתו של סרסור, ממנה עולים כזכור, לא מעט סימני שאלה לגבי התנהלותו בכל הנוגע להלוואה ולבטוחה שהפקיד בתמורה, כאשר לפי גרסתו, המשיב אחראי על הכלי מהיום הראשון שלקח, "כמו כלי שלו", בנוסף עיינתי בהסכם ההלוואה, וכן ביתר המסמכים שהוגשו לעיוני, ולא מצאתי מקום לשנות החלטתי בנוגע לרכב שנתפס בחזקתו, בשליטתו ובשימוש הבלעדי של המשיב במועד התפיסה.

57. ראשית, החקירה שמתנהלת על ידי המבקשת, נהייתה גלויה ביום 23.05.2022, ובמועד זה נתפס הרכב ברשות המשיב 1. על כן, **במעמד התפיסה** של הרכב, גם לפי טענת המשיבים וטוען הזכות, היה הרכב בהחזקתו וברשותו של המשיב 1.

58. שנית, ועל כך לא הייתה מחלוקת, הרישום של הבעלות ברכב הוא רישום דקלרטיבי ולא קונסטטיטויבי, ולכן בהחלט ניתן לראות באדם כבעליו של רכב גם אם אינו רשום כבעליו. הדבר עולה מהוראות החוק, אך גם מתחייב מהשכל הישר שעה שיוכל כל אדם, ובכל הנוגע להליכי תפיסה על ידי גורמי אכיפת החוק, למלט עצמו מהחשש שמא יתפס רכשו על ידי רישומו על שמו של אדם אחר.

59. שלישית, באשר להסכם, עולים סימני שאלה רבים לגבי התנהלות הצדדים מכוח אותו הסכם. כך למשל, לא ברור מההסכם מה הריבית שנקבעה בגין ההלוואה אם בכלל, כאשר בסעיף 3 ב' כן מתייחסים לקרן ולריבית. גם אופן פירעון ההלוואה לא ברור, כאשר מצד אחד צוין בסעיף 3.א, "הלווה מתחייב בזאת לפרוע את ההלוואה תוך 15 חודשים [כך במקור], באמצעות המחאות אשר יימסרו לצד א' במעמד חתימת הסכם זה, וזאת החל מ 01/01/2023 עד 01/05/2023 (החזרת סכום קרן בלבד)", מאידך השיקים שנמסרו על ידי טוען הזכות, היו על סך 20,000 ₪ כל אחד, באופן שאינו מתיישב, על פניו, לא עם האמור ברישא של הסעיף וגם לא הסיפא שלו.

60. סבורה אני כי ראוי היה למצות את הבדיקה ולגבות הודעה, בין היתר, מעורך ההסכם. יחד עם זאת, התנהלות הצדדים, על אף טיב ההיכרות ביניהם, נטילת הלוואה מיד לאחר רכישת הרכב, והעמדתו כבטוחה כאשר המשיב נוהג בו מנהג בעלים, תוך מתן שיקים עתידיים מצד טוען הזכות, שגם נפרעו על ידי המשיבה 4, על אף תפיסת הרכב לאחר הפרוץ ולאחר שהתקיים דיון במעמד הצדדים, בו נודע להם על תפיסת הרכב, אומר דרשני. נכון הדבר שבעתיים, לנוכח גרסת סרסור בהודעתו, וכן כאשר במשך חודשים רבים, טוען הזכות לא עתר להשבת הרכב לידי, וכן לא פנה בכל הליך אזרחי, על אף אותו הסכם הלוואה, להשבת הרכב לרשותו.

61. אשר לבקשה של ב"כ המשיב לעיין בהודעת טוען הזכות. בבש"פ 5605/21 **אחמד שתיווי נ' משטרת ישראל** (פורסם בנבו) [09.09.2021], אליו הפנה ב"כ המשיב נקבע:

"סמכותו של בית המשפט לעיין בחומר במעמד צד אחד, אינה מאיינת כמובן את סמכותו להורות על חשיפת החומר או חלקו בפני החשוד, מקום שבו אין חשש שחשיפת החומר תפגע בהליכי החקירה. ככלל, יש להבחין בין חומר החקירה הנוגע לעבירה עצמה לבין חומר החקירה הנוגע לחקירה הכלכלית, כגון הקשר בין החשוד לבין הרכוש שנתפס. ברם לא תמיד ניתן להפריד בין הדברים, ומכאן הזהירות הנדרשת גם בחשיפת החומר הנוגע לחקירה

הכלכלית. מטבע הדברים, ככל ששלב החקירה מתארך, ולנוכח הפגיעה בזכות הקניין בעקבות התפיסה, הביקורת השיפוטית לגבי החומר החסוי צריכה להיות קפדנית יותר."

62. בבקשות כגון אלו, בית המשפט נדרש לערוך איזון בין האינטרסים השונים המונחים על הכף. מחד האינטרס של החשוד או טוען הזכות להליך הוגן, מאידך האינטרס של המדינה להשלים את החקירה ללא כל הפרעות, וכל עוד טרם הושלמו פעולות החקירה הנוגעות לאותו חפץ ראייתי. במקרה דנן, ככל והחקירה בענין הרכב, לשיטת המבקשת, מוצתה, לא תהיה כל מניעה להמציא את הודעתו של טוען הזכות לעיונו. בהקשר זה, לא נעלם מעיניי כי ב"כ המשיבים מייצג אף את טוען הזכות. יחד עם זאת, לא התרשמתי שיש בהעברת ההודעה לעיונו כדי לשבש ההליכים, במיוחד כאשר ההודעה עוסקת בחקירה הכלכלית (זכותו של הטוען לזכות ברכב) להבדיל מהחקירה לגופם של החשדות.

63. המבקשת תעביר הודעה עד ליום 26.08.2023, אם מיצתה את החקירה בנוגע לתפיסת הרכב וזכויותיו הנטענות של הטוען לזכות, שאם כן, לא תהיה, כאמור, מניעה להמציא את ההודעה לעיונו.

סוף דבר

64. לאור כל האמור לעיל, אני מורה על הארכת תוקף החזקת התפוסים, למשך 180 ימים, שמניינם מתום המועד של התפיסה האחרונה.

המזכירות תמציא העתק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ד' אלול תשפ"ג, 21 אוגוסט 2023, בהעדר הצדדים.